

LAGERE DIERSOORTEN door M. WELLS

13 x 19 cm, 254 pagina's, vele meerkleurige tekeningen. Wereldakademie W. de Haan/J. M. Meulenhoff, Bussum. 1968.

In zijn inleiding getuigt de schrijver reeds van zijn warme belangstelling voor de imponerende groep van lagere dieren en merkt op dat ieder mens eigenlijk iets van de lagere dieren zou moeten weten. Al was het alleen maar om kennis te nemen van de methoden waarop deze dieren zich in hun dagelijkse strijd weten te handhaven. In vergelijking met ons mensen hebben de dieren vaak andere, maar zeker niet minder interessante oplossingen voor de problemen als voeding, ademhaling, voortplanting en uitscheiding om maar enkele te noemen.

De auteur deed een greep uit deze fysiologische processen en opklimmende van de laagst ontwikkelde tot de hoogstgeëvolueerde lagere diersoorten, belicht hij hun gedragingen op de punten spierbewegingen, zenuwstelsel, zintuigen en beweging, parasieten e.a. Dit alles in een prettig leesbare stijl en verlucht met zeer fraaie en vooral duidelijke tekeningen.

Dat vele zeedieren in behandeling komen ligt voor de hand en kan van onze zijde slechts toegejuicht worden. Een boekje met een geheel eigen stijl en een plaats op de boekenplank zeker waard.

B. E.

ZEEWIEREN door P. H. NIENHUIS

16½ x 21 cm, 35 pagina's, 34 zwart/wit tekeningen. Offsetdruk. No. 81 van de wetenschappelijke mededelingen van de Kon. Ned. Natuurhistorische Vereniging. Giro 13028 bureau K.N.N.V. te Hoogwoud (N.-H.). 1969. f 3,25.

Met deze determineertabellen kunnen de meest opvallende bruin-, groen- en roodwieren van onze kust op naam gebracht worden, daarbij grotendeels alleen gebruikmakend van een goede loep.

In de inleiding worden aanwijzingen gegeven voor de meest geschikte plaatsen om wieren te verzamelen, het op naam brengen en de conservering van wieren. Na de determinatietabellen en de afbeeldingen volgt nog een lijstje met aanbevolen literatuur voor diepgaander studie. Een handige tabel voor strandjutters en zee-aquarianers.

B. E.

AQUARIANER FANGEN MEERESTIERE door Wilfried WEIGEL

13 x 19½ cm, 66 pagina's, 5 zwart/wit foto's en vele tekeningen. Kosmos Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart. DM 6.80.

In dit boekje van bescheiden omvang geeft de auteur een schat van waardevolle tips voor de zeeaquarianer, die tijdens zijn vakanties aan de Middellandse Zee dieren van velerlei aard wil verzamelen. Vooral de tips voor de vangapparatuur en de transportmogelijkheden naar huis zijn belangrijk.

Verschillende vanggebieden met hun eigen typische karakter passeren de revue en gelijktijdig worden ook de dieren, welke we daar kunnen verwachten, besproken. Zeer geschikt boekje voor hen die er met de tent of caravan op uittrekken en op de camping hun dieren in leven moeten houden. Sterk aanbevolen voor hen die veel aan veldwerk doen.

B. E.

ONGEWERVELDE DIEREN (2 delen) door Ralph BUCHSBAUM

11 x 18 cm, 250 pagina's. 151 zwart/wit foto's en vele tekeningen. Aulaserie nrs. 422 en 423. Uitgeverij Het Spectrum N.V., Utrecht. 2 delen. 1969. f 12,—. We kennen deze uitgave reeds in de Engelse versie en vele jaren geleden bespraken we deze aantrekkelijke boekjes reeds in de Vita Marina. Met des te meer plezier begroeten we deze gedegen en toch populair geschreven boekjes in het Nederlands. Het gehele rijk der ongewervelden — en daaronder ressorteren zeer vele zeedieren — passeert de revue en wordt met vele zeer duidelijke tekeningen verlucht. Bovendien bevatten beide boekjes totaal nog eens een 151 foto's in zwart/wit. We zouden deze boekje graag zien in handen van alle zeeaquarianers, malacologen en zeebiologen. Vooral voor de eerste groep verschaffen zij een degelijke basis-kennis, die toch eigenlijk wel nodig is alvorens men zich met levende dieren in een aquarium gaat bezighouden. Door deze boekjes vaak te raadplegen zal men een bijzonder goed inzicht krijgen in de anatomie en de fysiologische processen van de ongewervelde dieren. Wie ze nog niet bezit schaffe ze direct aan.

B. E.

SOUVENIRS AUS DEM MEER door Fritz SCHROLL

13 x 19½ cm, 68 pagina's, 8 zwart/wit foto's en vele tekeningen. Kosmos Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart. DM 6.80. Na een inleiding die de lezer inwijdt in zaken van meer algemeen zeebiologische aard zoals de zee als levensmilieu, levensvoorwaarden in de zee, het licht in de zee e.d. volgt een opsomming van een aantal kustplaatsen langs de Middellandse Zee, die voor duikers en zeebiologen van belang zijn. Vervolgens worden de verschillende zônes en de bijbehorende fauna belicht. Ook de materialen voor het vangen van allerlei zeedieren worden aangetipt, maar wel erg oppervlakkig. Om de bonte rij van onderwerpen vol te maken komen ook nog een aantal duiktips, transportmiddelen voor levende zeedieren en tenslotte de prepareertechniek ten tonele. Een boekje dat door zijn veelheid van onderwerpen slechts globale indrukken kan geven. De titel doet een andere inhoud verwachten.

B. E.

TAUCHEN IN MEEREN, SEEN UND FLÜSSEN door Hanns-Wolf RACKL

12 x 19 cm, 192 pagina's, vele afbeeldingen o.a. in kleur. Bertelsmann Ratgeberverlag, Gütersloh. DM 8.80. We zouden haast zeggen: alweer een boekje over de veelgeroemde duiksport. Het zal de beginner moeilijk vallen op het laatst nog een keuze te kunnen maken. Zeker heeft ook dit met fraaie onderwater kleurenfoto's geïllustreerde boekje zijn waarde en zal het de beginner niet alleen weten te boeien voor deze fascinerende „sport" maar zal het hem zeker de goede weg wijzen naar een verantwoord verblijf onder water. Aan de gevaren en hoe deze de baas te blijven wordt goede aandacht besteed. Snorkel en persluchtapparatuur worden uitvoerig belicht, terwijl ook de onderwaterfotograaf met vele fototips aan zijn trekken komt. Het boekje sluit met een duikatlas, waarin de meest paradijsachtige plekjes uit de Middellandse en de Rode Zee genoemd worden.

B. E.

OP DE GRENS VAN LAND EN ZEE door Jan van de Kam.

23 x 22½ cm, 168 bladzijden, talrijke foto's. 1969. Ploegsma, Amsterdam. Geb. f 24.50

Weinig gebieden staan zo zeer in het middelpunt van de belangstelling als onze Waddenzee. Hoe bijzonder het Waddengebied is, is ook in onze Vita al ter sprake gebracht (Mariene Biologie Algemeen bladzijde 11). Nog steeds echter bestaan er plannen om deze unieke leefgemeenschap aan te tasten door het leggen van dammen en het in de Waddenzee doen uitmonden van persleidingen. Er is nog steeds de vrees, dat in de toekomst de Waddenzee niet meer zal leven, dat het eigen karakter van dit voor ons land meest unieke natuurgebied verloren zal gaan. Dit boek laat u in woord en beeld zien, welk een bijzonder gebied de Wadden vormen en dus waarom de bescherming ervan een zaak van nationaal en ook internationaal belang is. Het is, zoals de ondertitel zegt, een portret van de Wadden, maar dan een zeer fraai portret. Een boek dat eigenlijk niet mag ontbreken in de boekenkast van de Nederlander wie de natuur ter harte gaat. 1970 is het Europees Natuurbeschermingsjaar, een mooie aanleiding voor de aanschaf van dit boek.

W. F.

WORT-ELEMENTE DER WICHTIGSTEN ZOOLOGISCHEN FACHAUSDRÜCKE door Gerolf STEINER

13½ x 21 cm, 18 pagina's. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart. DM 3.80.

In 18 pagina's heeft de auteur een alfabetische lijst samengesteld van woord-elementen uit het Grieks en het Latijn zoals deze vaak voorkomen in biologische vakuitdrukkingen. De lijst geeft geen verklaringen voor alle latijns/griekse soortnamen, want dat valt ver buiten het bestek van dit kleine boekje.

B. E.

FAUNA UND FLORA DER ADRIA door Dr. Rupert Riedl.

22 x 15 x 5 cm, 702 pagina's, 2950 afbeeldingen en 11 kleurenplaten. 2e druk, 1970. Paul Parey, Hamburg. DM 64.—.

Dit bij uitstek geschikte handboek voor biologen en zeeaquarianen die het Middellandse-Zee-gebied en speciaal de Adriatische Zee bezoeken beleeft reeds zijn 2e druk, wel een bewijs dat dit boek — een bijbelomvang — een goed afzetgebied heeft gevonden¹⁾.

De onderzoekingen en waarnemingen over dit interessante gebied hebben een uitbreiding van de inhoud noodzakelijk gemaakt. Zo zijn in het hoofdstuk wieren enkele kleurenplaten toegevoegd, terwijl het aantal diersoorten weer met 10% is uitgebreid.

Alle diergroepen welke in de Adriatische Zee zijn aangetroffen zijn in het boek vertegenwoordigd.

Waar mogelijk zijn nu ook bij vele diersoorten de seizoenen vermeld, waarin de dieren tot ei-afzetting overgaan of jonge dieren aanwezig zijn.

In totaal meer dan 500 diersoorten passeren de revue en maken dit boek tot een waardevol naslagwerk, temeer daar toegankelijke recente literatuur over het Middellandse Zeegebied uitermate schaars is.

B. E.

1) De eerste druk is besproken op bladzijde Literatuur 11 (april 1966)

MOLLUSQUES TESTACES MARINS DE LA COTE OCCIDENTALE d'AFRIQUE
door Maurice Nicklès

16½ x 25 cm, 269 pagina's, 459 tekeningen. Paul Lechevalier, Paris. Ingen. NF 65.
Snuffelend in literatuuropgaven trof ik bovenstaand boek aan, dat met de opsomming van 459 soorten — ongeveer de helft van wat te verwachten is — een indruk wil geven van de malacologische rijkdom van de Afrikaanse westkust, speciaal van het gebied van Marokko, Mauretanie, Senegal en Angola.
Alle vijf klassen komen aan bod, ingeleid door een determinatietabel en gevolgd door een beschrijving van de soort, zijn voorkomen, afmeting en een duidelijke zwart/wit tekening.

In een inleiding vertelt de schrijver nog enige wetenswaardigheden over de historie van malacologische onderzoekingen op de westkust van Afrika, de nomenclatuur, de geologische gesteldheid van het gebied, de vangplaatsen en de vangmethoden, de conservering en de determinatie.

Een goede handleiding en oriëntatie voor hen die deze kusten met een malacologisch bezoek willen vereren.

Jammer dat dit boek voor deze prijs niet in een gebonden vorm geleverd kon worden, maar dat zijn we eigenlijk van franse boeken wel gewend.

B. E.

RARE SHELLS door S. Peter Dance

19 x 25½ cm, 128 pagina's, 24 kleurenfoto's, 1969. Faber and Faber, London. Geb. £ 6.—.

Zeldzame schelpen hebben op verzamelaars een magnetische aantrekkingskracht en niet zonder reden. Vele soorten zijn omweven door romantische en sensationele verhalen. Zij verlevendigen de drang om zulke soorten in een collectie te bezitten of in ieder geval afgebeeld te zien. Voor het laatste kan dit boek zorgen, want 50 van de meest zeldzame schelpensoorten worden in fraaie kleurendruk afgebeeld en van een zeer interessante tekst voorzien.

In het eerste deel van het boek belicht de schrijver het begrip zeldzaam en vertelt waarin bij bepaalde schelpen de zeldzaamheid schuilt, hoe zij voor enorme prijzen op veilingen van eigenaar wisselden. Kortom een stuk historie rond zeldzame schelpen, dat zeer lezenswaardig is.

B. E.

REGIONS DE PARIS — Excursions géologiques et voyages pédagogiques — door Albert F. de Lapparent

21 x 22 cm, 196 pagina's, 64 figuren in 2 kleuren en vele in 1 kleur, losse grote geologische kaart, 2e druk, 1964. Hermann, Paris. Geb. NF 48, Ingen NF 27.

Velen kennen waarschijnlijk reeds „het bekken van Parijs” als een lustoord voor fossielenverzamelaars, anderen hebben zich misschien al eens voorgenomen een bezoek te gaan brengen aan één van de vele vindplaatsen, welke in een straal van 50 km rond Parijs gelegen zijn.

Dit boek geeft een uitstekende oriëntatie over de ligging van de grote en kleine groeven in kaarten en beschrijvingen, vaak met de aanduiding van de te verwachten gidsfossielen erbij.

Typografisch is het boek zeer fraai verzorgd. Het niet zo gemakkelijke frans — een woordenboekje zal geen overbodige luxe zijn — mag de aanschaf niet tegenhouden.

B. E.